

רוני שזיר
מימין: צילומים
מהאלבום הפרטי

בדרכה שלה

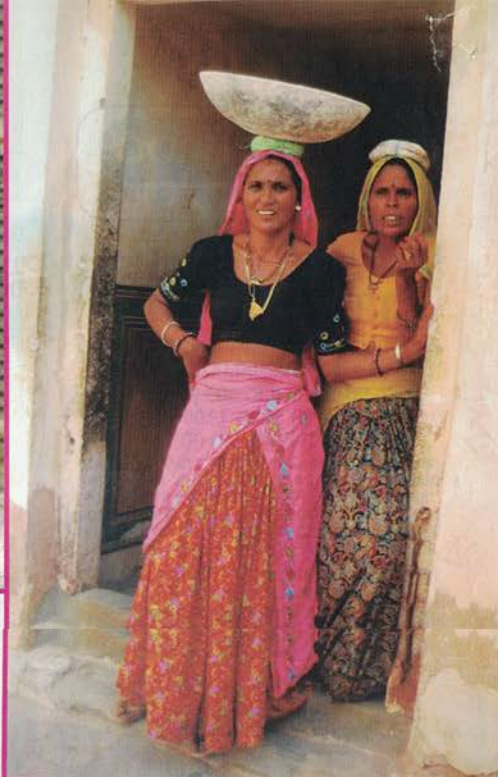
רוני שזיר גילתה יום אחד שאין לה כלום. הקיבוץ שבו התגוררה נסגר לה בפרצוף, כסף לא היה לה, גם לא בית או עבודה - בקיצור, ייאוש. ואז, בפרוטות האחרונות שעוד נותרו לה, היא נסעה להודו, טיילה, נרגעה, יצרה קשרים, וכששבה ארצה התחילה לארגן לשם מסעות של נשים. הנה עוד דרך לנצח

מאת ענת מרדכי ■ צילום: אייל פישר

בוקר אחד התעוררה רוני שזיר וגילתה שאין לה כלום. ממש כלום. לא בית, לא עבודה, ואפילו לא כסום כסף שיאפשר לה לשכור דירה סבירה, שבה תוכל לגור עם בנה. הסיט הזה, שמפזיר את כולנו, הפך לפני כעשור למציאות של חייה. מציאות איזמה. מייאשת. כלי טיפת תקווה.

אבל במקום להיכנע ולהתפטר על עבודה מרכזת תמורת שכר עלוב, שרק תחמיר את מצבה, רוני שזיר (57) בחרה לקנות במעט הכסף שערך נותר לה כרטיס טיסה להודו. שם שוטטה לברכה במשך חצי שנה ומצאה לעצמה לא רק הנאות גדולות והרבה חברים חדשים אלא גם תחום עיסוק חדש. היום יש לה חברת טיולים משלה, "דרך נשית", ונשים מכל הארץ מגיעות אליה כדי לצאת איתה לטיולים מרתקים בת הובשת הרחוקה.

◀ המשך

תמיד הייתה לי ררך משלי לעשות דברים", היא אומרת בחיוך, כשאנחנו יושבות ברידה הגנימה במרכז הוותיק של תל אביב, ומקופת בחפצים ובתצ' לומים יפהיפים מטוילה הרבים בהדר.

הבן עבר לגור עם אבא

היא גדלה ב"בית פולני, שבו אמא כל הזמן שאלה למה אני צריכה תמיד להיות שונה מכולם. כשסיימתי את התיכון רציתי ללכת ללמוד משחק, כי תמיד הייתי המצויקנית של החברה, אבל אמא טענה ששחקנית זה לא עבודה לאישה. היא אמרה: 'לכי תהיי מורה. זה מקצוע יפה, יש חופשות ויש פנסיה'. כסופו של דבר, היא באמת השפיעה עליי".

היא למדה חינוך מיוחד בסמינר הקיבוצים וגם לימדה ארבע שנים. בגיל 26 אפילו ניהלה את בית הספר בישוב ד"ר זוב (רהב) שבסני, אבל כשחזרה מסם ירדה שעכשיו היא הולכת לעשות את מה שהיא רוצה.

"למרותי משחק ופסיכודרמה, הקמתי את תיאטרון הבובות 'חלון בחוקי' והפעלתי אותו במשך 15 שנה. בתחילה זו הייתה הצלחה מסחררת. כמעט שלא היו אז תיאטראות לילדים הייתה לי המון עבודה, אבל עם השנים התחום נהיה הרבה יותר צפוף והתחילה הנפילה הכלכלית שלי".

● **איך זה קרה?**

"נפרדתי מאביו של בני והיה לי ילד לגור ושכר דירה לשלם. בשלב מסוים עברתי עם בני לברבור, אבל גם הצעיר הזה לא הביא שינוי לטובה במצבי הכלכלי. אמא שלי המשיכה כל הזמן לומר לי 'תהיי מורה או תלכי לעבוד אבל דורה נעמי בכנף כי יש שם משכורת ותנאים ושי לחץ, אבל אני ידעתי שלחורר להוראה או לעבוד בבנק או כמו מוות בשבילי, ממש עניין של דיני נפשות".

● **איפה היה השינוי?**

"לפני 14 שנה, כשעוד גרנו בכרכור, הבן שלי למד בבית הספר הפרחו בהדר. פגשתי שם אחד ממוריו, שלימד אי אלימות. הוא היה, כן קיבוץ כפר החרושי, ערך סיוע בקומנות בארצות הברית, נדלק על כמה רעיונות שקסמו לו, והחליט להקים בכיכור שבנגלי קיבוץ מסוג חדש. קיבוץ כזה שבו החברים ממניסים את המעשה לקופה המושפעת וכל אחד מהם מקבל כרטיס כספי ומט ומוציא כמה שהוא צריך. מקום טוב, שבו אנשים תומכים ודואגים זה לזה ולא מרכיבים אחד על השני".

● **אז מול ההתלהבות הגדולה עומדה הערמה התנגדותו של הבן אור.**

"הוא לא הסכים להצטרף איתי לקיבוץ, אבא שלו, מחוץ שחי בתל אביב, ערד איתו לשחק נטיש ולהתמודד, ועם הזמן אור התחיל לנסות לתל אביב יום בשבוע ואחר כך גם יומיים ושלושה כדי להתקדם בתחום הזה. הוא לא רצה להתנתק ולעבוד איתי לאילו חור בגליל. הוא רק רצה שאשכור דירה ושנור ליד אבא שלו בתל אביב, אבל לא היה לי כסף להלו. כסופו של דבר, הוא חזר לעבוד לתל אביב, לבית של אביו ואשתו החדשה, והבטיח לבוא אליי שלוש שעות בחודש. במשך ארבע שנים הוא קיים את ההבטחה הזו", היא אומרת ועוברת לרנץ, עדיין מתקשה להתמודד עם הוויכוחות מתקופה הקשה הזו. "זה היה טכאב ארוך: נאשקשה לאור: לדמנמקוולחולשליך בתלבתק זה נורא. אבל פעם נמצא שבת, כשחייתי מושיבה אותו ברכבת לתל אביב, הלה היה כשול בנרצץ לו. התמונה הזו שלו, יושב ברכבת ומנופף לי שלום, מכאובה לי עד היום".

● **אז למה לא עברת לגור איתו בעיר?**

"כי לא יכולתי להישות לעצמי מבוזבזת כלכלית. התיאטרון כבר היה על הכפיים, הוותות הצטברו, ונדרשתי לשלם סכום עתק לנס הכנסה ולומטר בביטוח לאומי. בשלב מסוים אפילו ביקשתי שיכניסו אותי לכלא כדי שהקי נמסות המעורבות יבטלו. כמובן שלא יכולתי להתחייב על תשלום שכר דירה בתל אביב".

הכול שני נוח, זול ונגיש

● **איך היה קיבוץ?**

"האמנתי בו. חשבתי שבקיבוץ החדש הזה, עם הרעיונות והאידאליים שכל כך נמצאו בו בעיניי, אמצא סוף פתרון גם למצוקות הכלכליות שלי. באנו עם הנוצנה שלנו לירישוב, שכבר פעל בו המוסד 'גישוריות' למען אנשים חריגים וגובעלי צרכים מיוחדים, ורצינו להשתלב. כל הקיבוץ הארצי התלהב מזה עניין שלנו ומכוונת ליצור קיבוצים משולבת, אבל מחר מאור הלה התפוצץ".

● **למה זה?**

"כי כדי להיות בצורה כזו צריך אנשים עם רמה מוסרית גבוהה מאוד. 'בתחילה כלום באמת נראה טובים ומתחילים. היה לי בית במקום יפה ונגומו שצופה אל הים, עם עננים שהיו מיינסים בוארזי שמתחילי, למרותי יפה ונגומו ועברתי ברדי צפון, וחשבתי שמצאתי סוף סוף את המנוחה והנהלה. אבל המציאות הייתה שונה לגמרי. מבחינתי, זו הייתה האוניברסיטה של החיים".

"מחר מחר את התברר שיש אנשים שעובדים הרבה וקשה ויש כאלה שפחות את

"בהודו, הדרך חזקה מההולכים בה. את מגיעה למקום כלשהו, ומיד פוגשת מטיילים מכל העולם ומתחברת אליהם. את שומעת על מקומות מעניינים, ויוצאת לטרקים. ואז בא משהו חדש שמספר על משהו חדש, ואת שוב יוצאת לדרך"

ככלל לא. היו מי שלקחו מהקופה גם כשלא תרמו לה. לאט לאט התחילו רכי' לזיות והצטברו כעסים, ובתום ארבע שנים כבר לא עמדנו בזה כי מלכתחילה לא היינו מגוישים מאוד.

"בשנת 1999 הגיעו אנשי הקיבוץ הארצי והודיעו בלולנו: 'זהו. נגמר. אתם עוברים, ואני פשוט לא האמנתי שזה קורה לי. ניסיתי להתעלם ולהאמין שהי' משבר יחוקף, אבל הוא לא הלך. בתחילה הגבילו אותנו בכסף, אחר כך לקחו לנו את דרד האוכל, ובסוף פשוט נגמנו לנו תאריך פינוי. לא היה לי מושג לאן אני הולכת. הייתי אישה בת 48 שפשוט נותרה בלי כלום".

● **מה עשית?**

"חברה פסיכולוגית, שבאתי להתייעץ איתה, אמרה לי לנסוע להודו. היא אומרת: 'נכרי עשיר שני' אור וילגנד לעשות אור זה גנישו' הנון: 'תשמדי שחאי' ירדה מהמספים, כי מה יהיה כשאחורו הרי אשאר באותה נקודה ממש - בלי בית, בלי כבודה, בלי כסף וכלי עתיד. אבל החברה שלי התעקשה. היא ביקשה שלפחות אקח קלסר ותאחיל למלא אותו במידע שאספוק. היא טענה בלטה ששאחורו מורדו, העולם שלי ישתנה. לאט לאט השתכנעתי שאולי נכון לעי' שות צעק כזה.

"במשך חצי שנה התארגנתי והתייעצתי עם אנשים שכבר היו שם. היה קצת לא נעים לשבת בהצראות בלמטייל' עם כל הצעירים האלה, אבל התג' ברחי. אספתי הזמן וחזר על דורו ובינתיים הייתי בבית הוריי".

● **בקיץ 2000 היא יצאה לדרך.**

"בשתי עם הבנות של בן דורי, שהיו כבר מנוטות בענייני החודו, אבל אחרי יום כל אחת פנתה לדרוכי ושוב ישארתי לבד. אלא שהיה מאוד הבנת את מה שכולם מבינים: שאת לא באמת לבד שם. בהודו, הדרך חזקה מההולכים בה. את מגיעה למקום כלשהו, ומיד פוגשת מטיילים מכל העולם ומתחברת אליהם. את שומעת על מקומות מעניינים, ויוצאת לטרקים. את מתעניינת בגנאיים שאנשים מרברים עליהם, וקושה סדנאות שהם מספרים עליהן, ואז בא משהו חדש שמספר על משהו חדש, ואת שוב יוצאת לדרך ונשארת איפה שאת רוצה עד שאת מרגישה שדי לך.

"הכול שני נוח וזול, ורום ונגיש. בתקופה הזו היא יכולת למצוא חדר נקי במאתי ירופות, שזה קצת יותר מעשרה שקלים ללילה, ואם ביקשתי להישאר יותר מלילה אחד והתמקחתי, שילמתי אפילו פחות. צריך שם רק מעט טאור, כי הכול משהו הרחוב והאנשים פתוחים, לא כמו באירופה ובא' רצות ברחי".

● **בשלב מסוים החליטה ללמוד על הפראמ האורודורית ולשם כך הגיעה למי' דינת קרלה, שבה נוסדה שיטת הטיפול העתיקה הזו.**

"באתי, התאהבתי במקום, ובשארתי שם שלושה חודשים. רק לאחורנה

חזרתי לקרוא ביומן שכתבתי בדרך ומצאתי שכתבתי לעצמי שזה מקום יפה, עם המון מים ועצי קוקוס, נהרות זורמים שמשרים אווירת שאנטי ומסעדות מצוינות. כתבתי גם שאני רוצה להביא לשם קבוצות מישראל. ממש כך. הר"י עיון להקים חברת טיולים נולד שם, בקרלה. אני אפילו זוכרת ל"ברתי על כך עם חבריי ההודים, בעלי הגסט האוס שבו התגוררתי, והם צחקו עליי. היום הם כבר לא צוחקים, כי כבר כמה שנים כולנו מתפרנסים יפה וההנים מאוד מהעסק שהקמתי".

לבוא נקייה, בלי פוזה

● איפה היה בנך בזמן הזה?

"הוא נשאר בארץ עם אביו, ואחרי חודשיים שלחתי לו כרטיס והזמנתי אותו לבקר בהודו. הוא היה אז בן 17 וחצי. טיילנו יחד חודש וקרה משהו נפלא ליחסים בינינו. אני זוכרת שכמה שנים קודם לכן, בעבודת השורשים שהכין, הוא כתב שאבא שלו הוא מצחיק וכיפי ואמא שלו קצת מעצבנת ורק לפעמים נחמדה. כשהוא הגיע לדלהי ונפגשנו בשדה התעופה, הופתעתי שהרבר הראי שון שהבחור הגדול הזה אמר לי היה 'אמא, אני מה זה גאה בך'. הוא לא שמר טינה על זה שקמתי ונסעתי, כי הוא ידע שלא הייתה לי ברירה אחרת.

"טיילנו יחד המון. בהתחלה הוא נרתע מהנהרות של בני האדם שזרמו בכל פינה. כשנסענו באוטובוס, רוב הזמן הוא היה עם הידיים על העיניים כי הנסיעה בכבישים שם נראית בהתחלה לגמרי מטורפת. אבל לאט לאט הוא נרגע. ראה שבעצם ההודים מתחשבים אחד בשני ושיש להם סדר משלהם. למד לראות שכל אחד בהודו שומר על עצמו ומשתדל לפעול בצנעה ובענווה.

"אני וגם הוא חשנו שהשקט שיש בהודים פשוט עובר אלינו. הם אמנם יכולים להטריף בן אדם, כי לא תמיד מילה זו מילה וזמן זה לא זמן, אבל יש בהם המון טוב ויופי. זה גם מה שאני מסבירה היום למטיילות שלי, נשים בנות ארבעים וחמישים ושישים. אני אומרת להן שהודו זו מדינה אחרת ושהחיים בה מתנהלים בצורה מיוחדת. ברגע שמבינים ומקבלים את זה, כולם נהיים יותר רגועים".

כשהגיע זמנו של הבן לחזור ארצה, היא הושיבה אותו ברכבת למומביי והמשיכה לקוצ'ין, "שוב נקרעתי מהפרידה. אבל לא היה לי כסף לחזור ול" חיות בארץ. אמרתי לעצמי שאמצא נקודות אור גם במצב הזה. החלטתי שביי נתיים אני בהודו ונראה מה יהיה הלאה".

● אבל מה חשבת שיקרה?

"האמנתי שהכול יהיה בסדר אחרי שאסיים את הדרך שלי בהודו. ובאמת, זה קרה. אחרי חצי שנה חזרתי לישראל אישה אחרת. רגועה, בטוחה בעצמה. אמנם עדיין לא הייתה לי עבודה וגם לא היה בית, אז ישנתי שבוע פה ושבוע שם והרגשתי כמי שממשיכה בטיול ולא סבלתי. בינתיים גם טיפלתי באבי הגוסס ועדיין נשארתי שלוה לגמרי. הייתה לי תחושה חזקה מאוד שיהיה טוב, ובאמת, מהר מאוד מתנות החלו ליפול עליי, בוו אחר זו".

היא קיבלה עבודה כמדריכת דרמה בכלא. אחר כך התחילה לטפל באנשי שים באמצעות דמיון מודרך. "ואז", היא מספרת, "דמיינתי יום אחד שלי היא לפיד באה אליי ועושה עליי כתבה, ומיד התקשרתי אליה והשארתי לה הודעה במשיכון. חלפו כמה שעות ופתאום קיבלתי טלפון ממנה על אף שהיא בכלל קראה עליי במודעה קטנטנה שפרסמתי ב'עכבר העיר'. אחרי שהיא כתבה עליי, כבר התחילו להגיע עוד ועוד מטופלים. פתחתי סדנאות, סיפרתי על נסיעתי ועל תגליותיי בהודו, וגם התחלתי לארגן קבוצות לנסיעה לשם. הדרך שלי נפרצה והעסק תפס תאוצה".

בתחילה הביאה לאזור קרלה בהודו קבוצות של גברים ונשים שרצו לעי שות יוגה ועיסויים בשיטות המסורתיות. היא ארגנה להם את מקומות הלינה והארוחות ובעיקר מפגשים עם מומחים בתחומים השונים.

"המטרה הייתה להשתמש בידע שצברתי בטיול הארוך שלי כדי לתכנן ללקוחות שלושה שבועות של טיפולי ניקוי רעלים (פנצ'ה קרמה), שיעלו הרבה פחות מאשר בארץ", היא מסבירה.

עם הזמן החליטה לוותר על הגברים, הקימה את חברת התיירות "דרך נשית" ופתחה את אתר האינטרנט www.nashit.org, והיום היא יוצאת לטיולים רק עם נשים. בשנתיים האחרונות גייסה את מדריכת הטיולים דינה היימן, אנתרופולוגית המתמחה במזרח אסיה וחוקרת במסעותיה את מעמדן ואת תפקידיהן של הנשים בחברות שונות, "ולפני שאנחנו יוצאות לדרך אני נפגשת עם כל אחת מהמעוניינות כדי לברוק אם היא מתאימה לקבוצה. חשוב לי לבנות חבורה של נשים שכיף להיות חלק ממנה.

"במהלך הטיול אני מתחילה כל בוקר בסדנת פלדנקרייז למשכימות קום. במהלך היום יש גם סדנאות דמיון מודרך וכמובן טיפולי איורודה מגוונים, שמקבלים ממטפלים מצוינים בקרלה. תוך כדי הטיול אני מספרת על מה שעבר עליי בחיים ודינה מספרת על הרפתקאותיה. עם הזמן זה נהיה הכי טבעי לכל אחת בקבוצה לשתף את האחרות במהלך חייה, לחשוב על עצמה, וגם לעשות שינוי בעידודה ובתמיכתה של הקבוצה. כי כשנשים מטיילות יחד, אין פוזה. את באה נקייה, רק עם עצמך. בלי גברים בסביבה, הבעיות נשארות בבית". ■